

SESTRA – PRAVÁ RUKA LEKÁRA V MANAŽMENTE PACIENTA

Zuzana Varadzynová, zdravotná sestra

Ambulancia klinickej imunológie a alergológie – MUDr. Svetlana Hadvabová, Senný trh 799/6, 945 01 Komárno

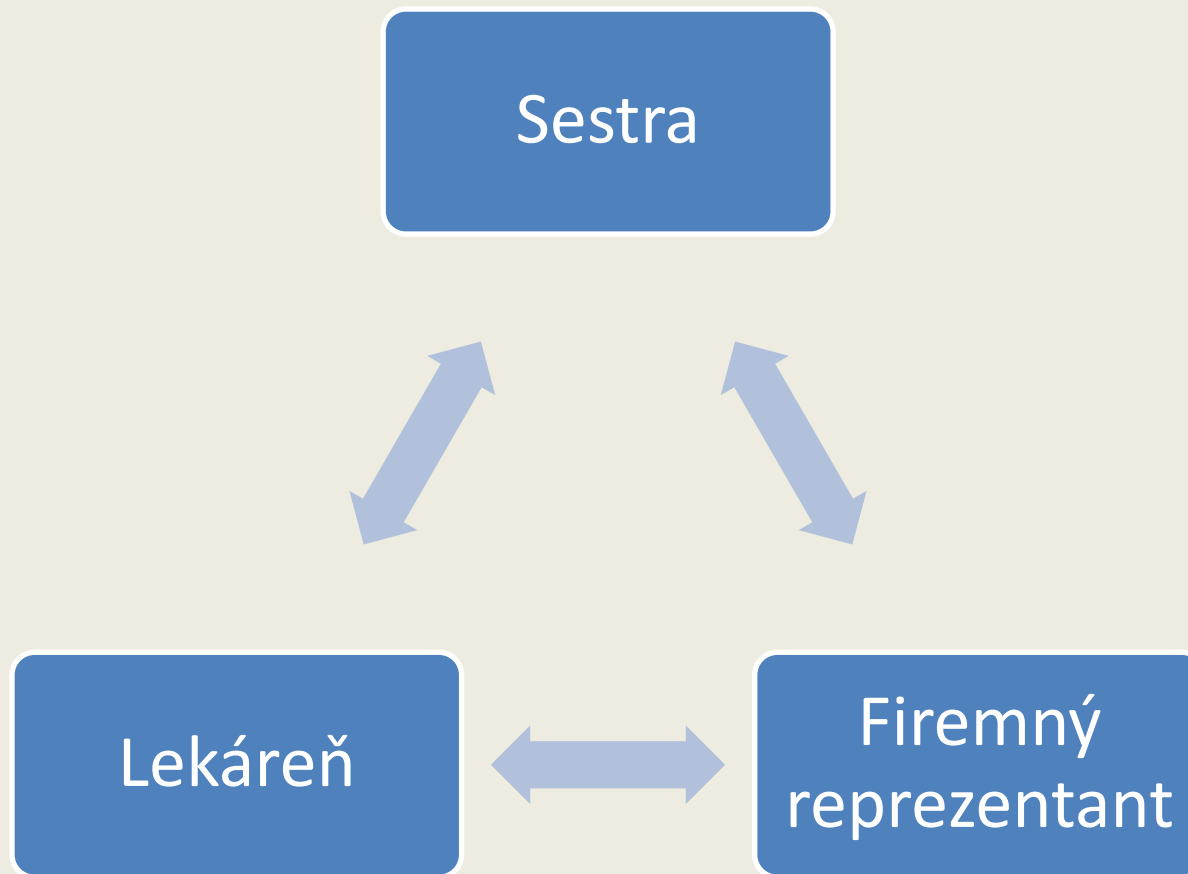
KOMUNIKÁCIA PRVÉHO KONTAKTU SESTRA – PACIENT

1. Zistiť s akým problémom pacient prichádza do imunologicko-alergologickej ambulancie.
2. V prípade alergologického problému – Zistiť frekvenciu výskytu príznakov alergie (sezónny alebo celoročný výskyt).
3. Objednať pacienta na vyšetrenie v období, kedy je možné realizovať kožné testy.

KOMUNIKÁCIA PRVÉHO KONTAKTU SESTRA – PACIENT

4. Poučiť pacienta o vynechaní liečby antihistaminikami pred realizáciou kožných testov (*spravidla 5 dní pred vyšetrením*).
5. Poučiť pacienta o potrebe zmeny plánovaného termínu kožných testov v prípade zhoršenia resp. zmeny jeho zdravotného stavu (infekcia, herpes, ekzém, ...).

KOŽNÉ TESTY – ZABEZPEČENIE MATERIÁLU

ÚVODNÁ EDUKÁCIA PACIENTA MOŽNOSTI ALERGÉNOVEJ IMUNOTERAPIE

- Rozhovor sestry – pacient (informácia o možnej forme AIT, o frekvencii a spôsobe užívania príslušnej AIT a pod.) v priebehu kožného testovania.
- Edukačné printové materiály (prospekty, letáky, brožúry a pod.) so základnými informáciami o príslušnej alergii, jej príznakoch a o prevencii a liečbe alergie.

ÚVODNÁ EDUKÁCIA PACIENTA

PRINTOVÉ MATERIÁLY

ALERGIA NA PEĽ AMBRÓZIE a alergénová imunoterapia

Ambrosia palinolistá
(*Ambrosia artemisiifolia*)

Alergia (precitlivosť, hypersenzitivita) je klinicky nežiaduca – „prehnaná“ reakcia imunitného systému na to, čo sa bežne v prírode nachádza – peľ, roztoče, vzdušné plesne (nazývame ich aj alergény). **Alergická nádcha (rinitída) je najčastejším alergickým ochorením v populácii.** Je to dlhodobé (chronické) alergické zápalové ochorenie sliznice nosa. V zásade neohrozuje postihnutého jedinca na živote, ale **svojimi príznakmi dokáže významným spôsobom negatívne ovplyvniť kvalitu jeho života** a preto dnes alergickú nádchu nepovažujeme za banálne ochorenie. Neliečené ochorenie môže viesť k zvýšenej únave, poruchám pozornosti či bolestiam hlavy, znižuje pracovný či študijný výkon a môže spôsobiť aj spoločenské obmedzenia. Dôležité sú aj rôzne komplikácie alergickej nádchy, ktoré môžu významne ovplyvňovať zdravotný stav jedinca. **Neliečená alebo nesprávne liečená alergická nádcha u významnej časti pacientov vedie k rozvoju prieduškovej astmy.**

ALERGIA NA PEĽ STROMOV a alergénová imunoterapia

Breza bradavičnatá, jeľša lepkavá,
hrab obyčajný, lieska obyčajná, dub biely, buk lesný

Alergia (precitlivosť, hypersenzitivita) je klinicky nežiaduca, „prehnaná“ reakcia imunitného systému na to, čo sa v prírode bežne vyskytuje: peľ, roztoče, vzdušné plesne (nazývame ich aj alergény). **Alergická nádcha (rinitída) je najčastejším alergickým ochorením v populácii.** Je to dlhodobé (chronické) alergické zápalové ochorenie sliznice nosa. V zásade neohrozuje život postihnutého jedinca, ale **svojimi príznakmi dokáže značným spôsobom negatívne ovplyvniť kvalitu jeho života**, a preto dnes alergickú nádchu nepovažujeme za banálne ochorenie. Neliečené ochorenie môže viesť k zvýšenej únave, poruchám pozornosti či bolestiam hlavy, znižuje pracovný či študijný výkon a môže spôsobiť aj spoločenské obmedzenia. Dôležité sú tiež rôzne komplikácie alergickej nádchy, ktoré môžu významne ovplyvňovať zdravotný stav jedinca. **Neliečená alebo nesprávne liečená alergická nádcha u významnej časti pacientov vedie k rozvoju prieduškovej astmy.**

ALERGIA NA ROZTOČE DOMÁCEHO PRACHU a alergénová imunoterapia

Alergia (precitlivosť, hypersenzitivita) je klinicky nežiaduca – „prehnaná“ reakcia imunitného systému na to, čo sa bežne v prírode nachádza – peľ, roztoče, vzdušné plesne (nazývame ich aj alergény). **Alergická nádcha (rinitída) je najčastejším alergickým ochorením v populácii.** Je to dlhodobé (chronické) alergické zápalové ochorenie sliznice nosa. V zásade neohrozuje postihnutého jedinca na živote, ale **svojimi príznakmi dokáže významným spôsobom negatívne ovplyvniť kvalitu jeho života** a preto dnes alergickú nádchu nepovažujeme za banálne ochorenie. Neliečené ochorenie môže viesť k zvýšenej únave, poruchám pozornosti či bolestiam hlavy, znižuje pracovný či študijný výkon a môže spôsobiť aj spoločenské obmedzenia. Dôležité sú aj rôzne komplikácie alergickej nádchy, ktoré môžu významne ovplyvňovať zdravotný stav jedinca. **Neliečená alebo nesprávne liečená alergická nádcha u významnej časti pacientov vedie k rozvoju prieduškovej astmy.**

MANAŽMENT PACIENTA PRED ZAČATÍM PODÁVANIA ALERGÉNOVEJ IMUNOTERAPIE

1. Správne načasovanie začiatku alergénovej imunoterapie („AIT“) s ohľadom na peľovú sezónu v príslušnej lokalite.

Začiatok AIT v lokalite Podunajská nížina, Komárno:

STROMY	▶ od októbra do januára
TRÁVY	▶ od októbra do marca
AMBRÓZIA	▶ od februára do apríla
ROZTOČE	▶ celoročne

MANAŽMENT PACIENTA PRED ZAČATÍM PODÁVANIA ALERGÉNOVEJ IMUNOTERAPIE

2. Zabezpečenie **receptu na AIT**.
3. Poučenie pacienta **o skladovaní injekčnej, kvapôčkovej, tabletkovej formy AIT**.
4. Objednanie pacienta **na prvé podanie AIT**.
5. Poučenie pacienta **o podmienkach začatia AIT (zdravotný stav, diétne obmedzenia, fyzická aktivita, ► očkovanie ◄)**.

OČKOVANIE A ALERGÉNOVÁ IMUNOTERAPIA

- **Očkovací interval** medzi podaním **alergoidu (s.c.)** a iných typov vakcín (chrípka, Covid 19) **je 2 týždne.**
- **Pri kvapôčkovej a tabletkovej forme AIT sa liečba neprerušuje** (v prípade úzkostného pacienta je možné vynechať dávku AIT v deň podávania vakcíny).

MANAŽMENT AIT ALERGOIDMI (s.c.)

1. Skontrolovať **SPRÁVNOSŤ ALERGOIDU** (alergén !!!, iniciačné alebo pokračovacie balenie !!!).
2. Správne **USKLADNIŤ ALERGOID**:
 - označenie alergoidu na obale menom, priezviskom a rokom narodenia pacienta,
 - uloženie označeného alergoidu do chladničky,
 - evidovanie teploty v chladničke.
3. Skontrolovať **ZDRAVOTNÝ STAV PACIENTA** (meranie telesnej teploty, virózy, prípadné herpesy a afty ad prekrytie tváre rúškom).

MANAŽMENT AIT ALERGOIDMI (s.c.)

4. Zistiť, či nepribudla u pacienta **INÁ LIEČBA** (ATB, INJ., INF., vakcína, RHB, návšteva zubára).
5. Skontrolovať **ZDRAVOTNÝ STAV PACIENTA** (meranie telesnej teploty, virózy, prípadné herpesy a afty ad prekrytie tváre rúškom).
6. Zistiť, či pacient
 - je **PO NOČNEJ SMENE**,
 - je **PO NOČNEJ OSLAVE A PIL ALKOHOL**,
 - **PREŽÍVA ŤAŽKÚ ŽIVOTNÚ SITUÁCIU** ako napr. úmrtie v rodine, súdne konanie a pod.,
 - je **PO ŤAŽKEJ FYZICKEJ NÁMAHE** (beh, tréning a pod.).

MANAŽMENT AIT ALERGOIDMI (s.c.)

7. Zistiť, či pacient **UŽIL ANTIHISTAMINIKUM**.
8. **PODANIE ALERGOIDU** v strednej tretine laterálnoposteriórnej časti nadlaktia (s.c.) a následná observácia pacienta po dobu 30 minút od podania alergoidu.
9. **POUČENIE PACIENTA**
 - nemasírovať miesto vpichu,
 - 12 h po podaní injekcie nevykonávať namáhavú fyzickú aktivitu,
 - diétne obmedzenia po podaní alergoidu,
 - možné vedľajšie účinky a ako na ne reagovať.
10. **ADMINISTRATÍVA** – zápis do dekurzu pacienta, bodovanie, vydanie plánovacieho kalendára AIT s vyznačením časového manažmentu podávania AIT.

MANAŽMENT AIT ALERGOIDMI (s.c.)

Odporúčané **ČASOVÉ INTERVALY** medzi jednotlivými dávkami **ALERGOIDOV**:

INICIAČNÉ BALENIE

1. dávka (300 SU) – 2. dávka (800 SU) **7 dní**
2. dávka (800 SU) – 3. dávka (2000 SU) **7 až 14 dní**

UDRŽIAVACIE BALENIE (2000 SU)

Medzi jednotlivými dávkami môže byť odstup **1 až 4 týždne**.

MANAŽMENT SUBLINGVÁLNEJ AIT

- **Objednať pacienta** na prvé podanie AIT.
- **Skontrolovať** správnosť zloženia AIT.
- **Skontrolovať** zdravotný stav pacienta, či nedošlo k zhoršeniu alergie, či u neho neprebíha infekcia, stav ústnej dutiny (afty, zranenia, extrakcia zubu).
- **Zistiť**, aké užíva lieky.
- **Zistiť**, či pacient disponuje dostatočným množstvom antihistaminík.

MANAŽMENT SUBLINGVÁLNEJ AIT

kvapková forma

- **POUČENIE PACIENTA** s názornou ukážkou ako mechanicky sfunkčnit balenie (flaštičku) s kvapkovou formou AIT.
- **PODANIE PRVEJ DÁVKY** kvapkovej formy AIT (klásť dôraz na stlačenie dávkovača tzv. nadoraz).
- **POUČENIE PACIENTA** o nevyhnutnosti uskladnenia kvapkovej formy AIT v chladničke.

MANAŽMENT SUBLINGVÁLNEJ AIT

kvapková forma

- **INŠTRUKTÁŽ** k dávkovacej schéme kvapkovej formy AIT:

Začiatočná liečba: zvyšovanie dávok

Dávky sa užívajú denne vo zvyšujúcich sa množstvách až po dosiahnutie udržiavacej dávky podľa nasledujúceho liečebného plánu:

10 IR/ml Modré viečko			300 IR/ml Fialové viečko		
Deň	Počet stlačení pumpy	Dávka (IR)	Deň	Počet stlačení pumpy	Dávka (IR)
1	1	2	6	1	60
2	2	4	7	2	120
3	3	6	8	3	180
4	4	8	9	4	240
5	5	10			

MANAŽMENT SUBLINGVÁLNEJ AIT

tabletková forma

- **POUČENIE A INŠTRUKTÁŽ PACIENTA** ako správne vybrať tabletku z blistra (tabletká je krehká).
- **POSKYTNUTIE INFORMÁCIE**, že tabletková forma AIT nevyžaduje osobitné podmienky na uskladnenie – skladuje sa pri izbovej teplote.
- **POSKYTNUTIE INFORMÁCIE** o dávkovaní tabletkovej formy AIT – dávkovanie sa v priebehu liečby nemení, je stabilné.

MANAŽMENT SUBLINGVÁLNEJ AIT

- **Podanie prvej dávky sublingválnej AIT**
– do úst, bez jedla a nápoja.
- **Observácia 30 minút** po podaní sublingválnej AIT.
- **Poučenie** o možných vedľajších účinkoch AIT a ako na ne reagovať.
- **Poučenie** o situáciách, v ktorých sa sublingválna AIT vynecháva (vysoká teplota, infekcia alebo rana v ústach ...).

MANAŽMENT SUBLINGVÁLNEJ AIT

- Upozornenie pacienta na dlhodobý horizont liečby, 3 až 5 rokov.
- **Upozornenie pacienta** na potrebu včasného zabezpečenia ďalšieho receptu tak, aby bola zabezpečená kontinuita liečby – bez prerušenia.

UPOZORNENIE:

Ambulancia, v ktorej sa podáva alergénová imunoterapia musí disponovať pohotovostnou skrinkou s príslušnými liekmi a pomôckami prvej pomoci.

Ďakujem za pozornosť.

Zuzana Varadzynová, zdravotná sestra

Ambulancia klinickej imunológie a alergológie – MUDr. Svetlana Hadvabová

ALERGO H2B s.r.o., Senný trh 799/6, 945 01 Komárno, alergoh2b@gmail.com